

H. Maria Koningin van de Rozenkrans – zondag 8 oktober 2017 – Dominicuskerk Utrecht

ZIJ BEWAARDE HET IN HAAR HART

Sirach 24, 1-4 . 8-12 . 19-22 Lucas 2, 15-19

In een bos aan de Maas, dicht bij mijn geboortedorp, staat een kleine Mariakapel, opgericht als dankbetuiging van de families die hier in het najaar van 1944 een ondergrondse schuilplaats vonden tegen het oorlogsgeweld dat over hen heen kwam. Het doet me denken aan wat ik toen elders als jongetje van negen jaar meemaakte: terwijl wij schuilden in de kelder en de granaten links en rechts insloegen, begonnen de vrouwen de rozenkrans te bidden. Het effect zie ik nóg voor me: het granaatvuur hield niet op, maar iedereen werd rustig. Het had iets van een angstig klein kind dat zich instinctief aan moeder vastklemt. Het gevaar is niet weg, maar er is geborgenheid. Geborgen zijn betekent: je bent je wel bewust van het gevaar maar het domineert niet je aandacht; het besef van moederlijke warmte en aandacht overheerst.

Stel dat ik in een praatprogramma zit en dit vertel: wat zouden de reacties zijn?

- Mooi dat je jezelf op die manier tot rust kunt brengen en de angst bezweren;

Heel waardevol overigens in onze gestreste samenleving.

Maar er zijn meerdere mantra's dan het 'Wees gegroet', en nog andere technieken, die je kunnen helpen je geest tot rust te brengen.

- Ik vind het nogal gevaarlijk, dat wegdrücken van de realiteit.

Is de pijn van de realiteit niet nodig om ons voortdurend als het ware wakker te knijpen, zodat we niet wegvlugten maar er het beste van maken?

- Doen mensen door godsdienstige inbeelding niet de verschrikkelijkste dingen, zoals een bomgordel laten afgaan - want 'ik kom als martelaar in het paradijs' - ?

Het is goed dat dit soort vragen opkomen. Ze houden ons scherp.

Want waar is het rozenkransgebed op uit, waar staat daarin centraal?

Passieve lijdzaamheid? De werkelijkheid wegdrücken? Een gevoel van onkwetsbaarheid oproepen?

Of toch iets anders?

Kijken we naar het 'Wees gegroet'. Middenin – centraal dus – staan de woorden

En gezegend is Jezus, de vrucht van uw schoot. Het gaat dus om Maria's betrokkenheid op haar zoon, hoe haar aandacht bij hem was in de verschillende fasen van zijn leven.

Die levensmomenten houden elk een geheim in, dat zich pas voor je ontsluit als je ermee rondloopt - plechtig gezegd: het meedraagt in je hart.

Dat precies zegt het evangelie van vandaag: *Maria bewaarde al die woorden in haar hart,* het verhaal van de herders namelijk, de grote dingen die zij hebben gezien en gehoord.

En dat is: dat niet de keizer, de supermacht van toen, de redder van de wereld is, maar dit kind voor wie geen plaats is in het passantenverblijf voor vreemdelingen.

Voor haar is het een bevestiging van het woord dat de engel haar bracht:

'Hij zoon van de allerhoogste worden genoemd ... geen woord is voor God onmogelijk'.

Grote woorden allemaal; dingen die te groot zijn voor ons voorstellingsvermogen.

Het is om bang van te worden, zo vreemd, zo anders, - raak je niet ver van huis?

Maar de engel heeft gezegd: 'Schrik niet', schrik niet terug.

Dat doet Maria dan ook niet; zij 'bewaart' het: laat het toe, waagt zich eraan met huid en haar.

Zij loopt er niet van weg en gaat het aan; zij gaat erin staan, op elk moment van Jezus' leven:

wanneer de engel het kind aankondigt dat uit haar geboren zal worden,
wanneer de herders melden wat zij over dit kind hoorden.
Ook wanneer het kind, weergevonden in de tempel, zegt: 'Ik moet in het huis van de vader zijn',
trekt zij zich niet terug in zichzelf, maar overweegt het – laat het wegen en op zich inwerken.
Op de bruiloft te Kana krijgt ze te horen 'Wat is er tussen mij en u?'
een plechtige manier om te zeggen: 'Niet mee bemoeien, ma'
- het is niet aan haar om het moment van handelen te bepalen.
Maar dat legt haar niet lam; ze neemt initiatief en zet de bedienden in beweging naar Jezus toe:
Dat zij naar Hem luisteren en gaan doen wat Hij zeggen zal!
En in haar donkerste uur, wanneer haar kind aan het kruis geslagen, *is stáát zij* daar:
Zij vlucht niet weg zoals de leerlingen, zij gaat erin staan, láát het gebeuren; zij staat haar kind af.
De pijn die dit doet houdt zij uit en houdt daarmee open dat dit niet het laatste is.
Maria is het tegendeel van lijdzaamheid, vlucht voor de werkelijkheid, gevoel van onkwetsbaarheid.

Vanuit welke bezieling kan zij dit? Wat is de overtuiging die haar draagt?
We hebben het horen zingen tussen de lezingen: het Magnificat, haar geloofsbelijdenis
Mét haar voorouders belijdt zij dat God de wereld op zijn kop zet:
armen worden rijk, wie onderaan staat komt bovenaan,
degenen die men had afgeschreven hebben de toekomst in handen.
Want *in het duister* roept God het licht tevoorschijn, vanaf het allereerste begin;
In het uur van erop of eronder roept hij *midden in de zee* het droge, *midden in de dood* het leven.
Dat is het geheim van haar volk, het geheim ook van Jezus' leven: in het sterven ontkiemt nieuw leven

Wáár is het dus dat God roept? Midden in het leven dat wij niet verwachten,
midden in de realiteit die wij niet kunnen aanzien - zo verschrikkelijk als die soms is.
Dus niet door weg te vluchten uit het leven, maar door er juist in te gaan staan
blijven we in het bereik van Gods roepen en maken we mee wat het doet.

'Geen woord is voor God onmogelijk', had de engel gezegd.
Dat woord is geen verzameling letters op papier maar God zelf die spreekt,
zijn adem, zijn passie die door hem heengaat en van hem uitgaat.
Denk aan iemand die je roept: dan hoor je geen losse klank; maar je voelt een appèl.
In dit roepen van God, dat een beroep doet op ons, gelooft Maria.
Zij gelooft dat God blijft roepen in het duister en midden in de dood: 'Kom, licht!'; 'Kom, leven!'
In die overtuiging houdt zij het uit wanneer het duister wordt, ja pikzwart;
zij gaat staan in het onvermijdelijke, met open aandacht voor wat zich aandient,
ontvankelijk 'speurend naar hoop en dageraad' zoals een lied zingt.
Zij ziet het niet, maar zij gelooft in Hem *die het voor zich ziet en het tevoorschijn* roept.
Zij blijft trouw aan: '*Laat het aan mij gebeuren, zoals uw woord het wil en doet*'.

Is het dan verwonderlijk dat overal ter wereld, in kappelletjes en bedevaartsoorden,
mensen in angst en nood een lichtje opsteken, een wees gegroet prevelen, een rozenhoedje bidden?
Ons geloof kan soms plat geslagen worden door verschrikkelijke gebeurtenissen.
Goed dat je je dan kunt optrekken aan het geloof van haar die overeind bleef in het donkerste uur.
De pijn van velen heeft zij zelf doorgemaakt; zij praat het niet weg, neemt het stil in zich op.
Zij helpt in moeilijke momenten om het uit te houden en het open te houden.

Eindigen wij samen het gebed dat begint met de woorden van de engel
Wees gegroet, Maria ...

VOORBEDEN

Bidden wij tot God
die weet wat wij nodig hebben,
op voorspraak van Maria
die al onze noden kenbaar maakt

L Verborgen en in stilte
komt God onder ons ...
Bidden wij dat wij niet oppervlakkig leven
en zijn woord niet met lawaai overstemmen;
dat wij tekenen van hoop leren zien
midden in onze tijd.
Roepen wij Hem aan ...

L In wat zwak staat
komt Gods kracht naar voren ...
Bidden wij om aandacht voor mensen
die kampen met verdriet
of lijden aan ziekten en gebreken;
dat zij aandacht en bemoediging ondervinden
en weer geloven in de waarde van hun bestaan.
Roepen wij Hem aan ...

L Langs ongebaande en onvermoede wegen
laat God zijn nabijheid blijken ...
Bidden wij dat wij niet dwingend vasthouden
aan onze verwachtingen uit het verleden;
dat wij ruimte kunnen maken voor het leven,
als het anders loopt dan wij gedacht hadden.
Roepen wij Hem aan ...

GEBEDEN

Opening

Gij die ons roept om te leven
elke dag opnieuw,
open onze oren voor uw woord
dat doet wat het zegt.
En leer ons geloven zoals de maagd Maria,
de moeder van uw Zoon,
dat geen woord onmogelijk is bij U,
dat niets ons kan scheiden van de liefde
die in Jezus Christus aan de dag is gekomen
en die duren zal tot in eeuwigheid.

Over de gaven

Geprezen zijt Gij,
die ons voedt met brood uit vele korrels graan
en ons verblijdt met de vrucht van de wijnstok.
Wil ons aanvaarden
in deze gaven waarmee wij voor U staan
en maak wat wij aanbieden
tot uw gave aan ons:
het brood dat eeuwig leven geeft
en de goede wijn die U tot het laatst bewaart:
uw Zoon Jezus, onze Heer
die ons doet leven door de dood heen
tot in eeuwigheid

Afsluiting

Heer, onze God,
wij hebben door de boodschap van de engel
de menswording van Jezus uw zoon leren kennen.
En aan deze tafel
mochten wij maaltijd houden met Hem.
Geef, zo bidden wij U,
dat wij door zijn lijden en kruis
gebracht worden
tot de heerlijkheid van zijn verrijzenis.
Door Hem, Jezus Christus, onze Heer.